

Συνοπτικά Περιεχόμενα

ΑΡΘΡΟ ΣΥΝΤΑΞΗΣ

- 235** Ελάττωση Ομοκυντεύνης: η Χρησιμότητά της στην Αθηροσκλήρουση

*X. Αντωνιάδης, C. Shirodaria, X. Στεφανάδης,
K.M Channon*

ΕΙΔΙΚΟ ΑΡΘΡΟ

- 239** Κλινική Εμπειρία από 1000 Συνεχόμενες Εξετάσεις Μαγνητικής Τομογραφίας Καρδίας σε ένα Τριτοβάθμιο Ιατρικό Κέντρο Αναφοράς
*B. Σουριδης, E. Θεοφιλογιαννάκος, G. Θεοφιλογιαννάκος,
G. Ανωγιαννάκης, F. Τσέρτος, A. Λώρης, I. Ανδρέου,
Π.Γ. Δανιάς*

ΚΛΙΝΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ

- 246** Κατάλυση Κολπικών Ταχυκαρδιών με Ρεύμα Ραδιοσυγχρότητας Μετά από Χειρουργική Διόρθωση Σύμπλοκων Συγγενών Καρδιοπαθειών
*I. Παπαγιάννης, Θ. Μαούνης, K. Λάσκαρη,
G. Θεοδωράκης, S. Ράμπος*

- 258** Κατάλυση Κολπικής Μαρμαρουγής σε Ασθενείς με Καρδιακή Ανεπάρκεια: Αναστροφή της Κολπικής και Κοιλιακής Αναδιαμόρφωσης

*M. Εφραίμηδης, A. Σιδέρης, S. Ξυδωνάς, K. Λέτσας,
I. Αλεξανιάν, Δ. Μανωλάτος, K. Μήχας, Γ. Φιλιππάτος,
Φ. Καρδαράς*

ΑΡΘΡΑ ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗΣ

- 266** Δυναμική Ηχωκαρδιογραφία: Ενδείξεις και Περιορισμοί της Μεθόδου στη Διαχείριση Ασθενών με Στεφανιαία Νόσο

H. Καραμπίνος, A. Κρανίδης

- 279** Χρόνια Ισχαιμική Ανεπάρκεια Μιτροειδούς Βαλβίδας

N. Μεξιλης, A. Πίτσης, B. Νίνιος, Π.Σ. Δάφδας

- 287** Πρέπει να Συνεχίζει η Ατενολόλη να Αποτελεί Θεραπεία Πρώτης Γραμμής για την Ιδιοπαθή Αρτηριακή Υπέρταση;

*A. Καραγιάννης, B. Αθναρος, A. Παπαγεωργίου,
K. Τζιόμαλος, M. Ελισάφ*

ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΥΣΣΕΣ ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΙΣ

- 300** Κατάλυση Ακατάπαυστης Κολποκοιλιακής Ταχυκαρδίας Επανεισόδου σε Ασθενή με Παραπληρωματικό Δεμάτιο Πλησίον του His (Para-Hisian) με την Εφαρμογή Υψηλής Ισχύος Υψίσυχην Ρεύματος

*A.A. Κωτσάκης, Π.Ν. Μάργος, A.Σ. Στεφανίδης,
Δ.Ν. Κουβαράκος, E.G. Παπαστεφάνης*

- 308** Παροδικά Λιποθυμικά Επεισόδια ως Πρωταρχική Εκδήλωση του Συνδόμου Υποκλοπής Υποκλειδίου Αρτηρίας

*M. Αργυρίου, N. Θεάκος, I. Τούμπουλης, H. Κουερίνης,
A. Ρουσάκης, X. Χαρίτος*

ΓΡΑΜΜΑ ΤΟΥ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΗΣ ΕΚΕ

- 313** Από το Preconditioning στο Postconditioning στην Κλινική Πράξη

D.T. Κρεμαστίνος

ΓΡΑΜΜΑ ΤΟΥ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗ ΣΥΝΤΑΞΗΣ

- 315** Περιβάλλον και Καρδιά

X.I. Στεφανάδης

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΕΣ ΣΥΝΤΑΞΗΣ

Π.Ε. ΒΑΡΔΑΣ, *MD, PhD*

Ηράκλειο, Ελλάς

Χ.Ι. ΣΤΕΦΑΝΑΔΗΣ, *MD*
Αθήνα, Ελλάς

ΒΟΗΘΟΙ ΔΙΕΥΘΥΝΤΩΝ ΣΥΝΤΑΞΗΣ

Κ. ΑΓΓΕΛΗ, *MD*

Αθήνα, Ελλάς

Σ. ΑΔΑΜΟΠΟΥΛΟΣ, *MD*

Αθήνα, Ελλάς

Ε. ΒΑΒΟΥΡΑΝΑΚΗΣ, *MD*

Αθήνα, Ελλάς

Χ. ΒΛΑΧΟΠΟΥΛΟΣ, *MD*

Αθήνα, Ελλάς

Ε. ΜΑΝΙΟΣ, *MD*

Ηράκλειο, Ελλάς

Η. ΜΑΥΡΑΚΗΣ, *MD*

Ηράκλειο, Ελλάς

Δ. ΤΟΥΣΟΥΛΗΣ, *MD*

Αθήνα, Ελλάς

ΕΙΔΙΚΟΙ ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ ΣΥΝΤΑΞΗΣ

Μ. ΓΚΑΤΖΟΥΛΗΣ, *MD*

Λονδίνο, Ηνωμένο Βασίλειο

Ε. ΚΡΑΝΙΑ, *PhD*

Συνοιννάτι, Η.Π.Α.

Α. Σ. ΜΑΝΩΛΗΣ, *MD*

Αθήνα, Ελλάς

Δ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ, *MD*

Λονδίνο, Ηνωμένο Βασίλειο

Χ. ΜΠΟΥΝΤΟΥΛΑΣ, *MD*

Αθήνα, Ελλάς

Π. ΝΙΧΟΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΣ, *MD*

Λονδίνο, Ηνωμένο Βασίλειο

Γ. ΣΑΡΡΗΣ, *MD*

Αθήνα, Ελλάς

ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗΣ

Δ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΑΚΟΣ, *MSc*

Αθήνα, Ελλάς

Γ. ΧΑΛΟΥΒΕΡΑΚΗΣ, *MSc*

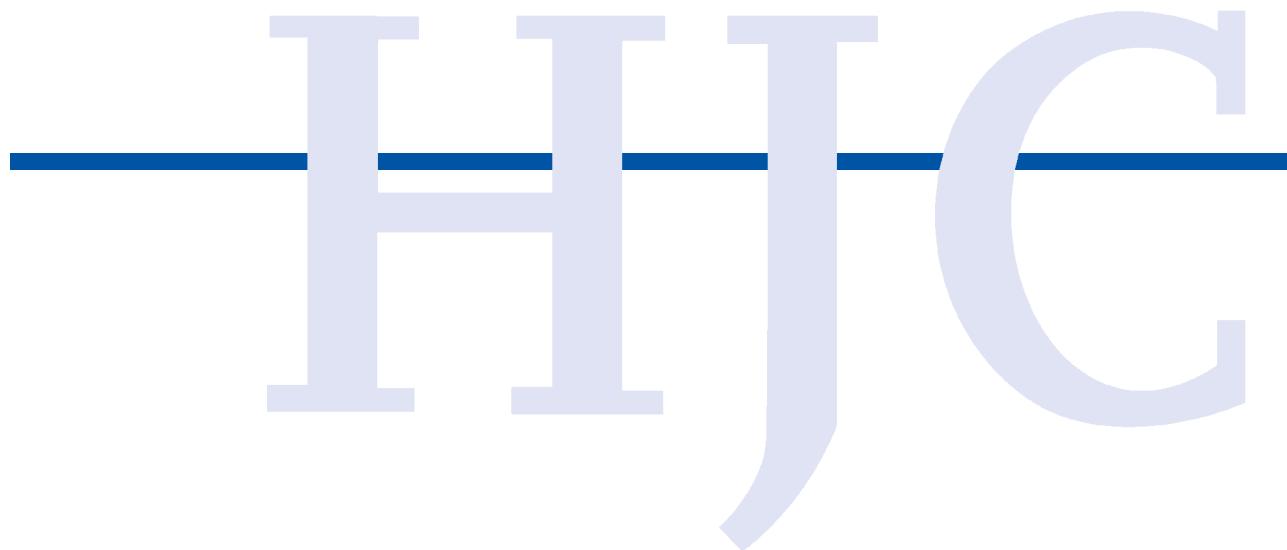
Ηράκλειο, Ελλάς

ΔΙΕΘΝΗΣ ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

J.P. Bassand <i>Besançon, France</i>	K. Fox <i>London, UK</i>	F. Pinto <i>Lisbon, Portugal</i>
A. Battler <i>Petah-Tikva, Israel</i>	S. Furman <i>New York, USA</i>	P.A. Poole-Wilson <i>London, UK</i>
D. Benditt <i>Minneapolis, USA</i>	H. Gavras <i>Boston, USA</i>	S. Priori <i>Pavia, Italy</i>
G. Breithardt <i>Munster, Germany</i>	B. Grubb <i>Toledo, USA</i>	E. Prystowsky <i>Indianapolis, USA</i>
M. Brignole <i>Lavagna, Italy</i>	R. Hall <i>London, UK</i>	M. Rosen <i>New York, USA</i>
D. Brutsaert <i>Antwerp, Belgium</i>	J. Jalife <i>Syracuse, USA</i>	L. Rydén <i>Stockholm, Sweden</i>
P. Camici <i>London, UK</i>	L. Kappenberger <i>Lausanne, Switzerland</i>	S. Saksena <i>New Jersey, USA</i>
S.A. Chen <i>Taipei, Taiwan</i>	R. Kenny <i>Newcastle-upon-Tyne, UK</i>	P. Schwartz <i>Pavia, Italy</i>
A. Colombo <i>Milan, Italy</i>	M. Komajda <i>Paris, France</i>	U. Sechtem <i>Stuttgart, Germany</i>
J. Coromilas <i>New York, USA</i>	J. Kostis <i>New Brunswick, USA</i>	P.A. Serruys <i>Rotterdam, Netherlands</i>
F. Cosio <i>Madrid, Spain</i>	K.-H. Kuck <i>Hamburg, Germany</i>	K. Sipido <i>Leuven, Belgium</i>
H. Crijns <i>Maastricht, Netherlands</i>	C.P. Lau <i>Hong Kong, China</i>	R. Sutton <i>London, UK</i>
J.C. Daubert <i>Rennes, France</i>	C. Linde <i>Stockholm, Sweden</i>	M. Tendera <i>Katowice, Poland</i>
H. Drexler <i>Hannover, Germany</i>	B. Lüderitz <i>Bonn, Germany</i>	A. Vahanian <i>Paris, France</i>
H. Ector <i>Leuven, Belgium</i>	T. Lüscher <i>Zurich, Switzerland</i>	F. Van de Werf <i>Leuven, Belgium</i>
J. Farré <i>Madrid, Spain</i>	W. MacKenna <i>London, UK</i>	H. Wellens <i>Maastricht, Netherlands</i>
R. Ferrari <i>Ferrara, Italy</i>	A. Oto <i>Ankara, Turkey</i>	V. Zannis <i>Boston, USA</i>
C. Pappone <i>Milan, Italy</i>		

ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ ΣΥΝΤΑΞΗΣ

Σ. Αγοραγιάννης <i>Αθήνα</i>	Α. Ζαχαρούλης <i>Αθήνα</i>	Α. Ι. Μανώλης <i>Αθήνα</i>	Ν. Πρωτονοτάριος <i>Νάξος</i>
Δ. Αθανασιάδης <i>Αθήνα</i>	Κ. Ηλιάδης <i>Αθήνα</i>	Α. Μιχαηλίδης <i>Αθήνα</i>	Σ. Ρόκας <i>Αθήνα</i>
Γ. Αθανασόπουλος <i>Αθήνα</i>	Ε. Ηλιοδομίτης <i>Αθήνα</i>	Λ. Μιχάλης <i>Ιωάννινα</i>	Γ. Σακαντάμης <i>Θεσσαλονίκη</i>
Δ. Αλεξόπουλος <i>Πάτρα</i>	Β. Θανόπουλος <i>Αθήνα</i>	Σ. Μουλόπουλος <i>Αθήνα</i>	Ε. Σημαντηράκης <i>Ηράκλειο</i>
Κ. Αναγνωστόπουλος <i>Αθήνα</i>	Γ. Θεοδωράκης <i>Αθήνα</i>	Ι. Νανάς <i>Αθήνα</i>	Δ. Σιδερής <i>Ιωάννινα</i>
Λ. Ανθόπουλος <i>Αθήνα</i>	Ι. Καλλικάζαρος <i>Αθήνα</i>	Ι. Οικονομίδης <i>Αθήνα</i>	Δ. Σιώνης <i>Αθήνα</i>
Α. Αντωνίου <i>Αθήνα</i>	Γ. Καρατασάκης <i>Αθήνα</i>	Χ. Ολύμπιος <i>Αθήνα</i>	Ε. Σκαλίδης <i>Ηράκλειο</i>
I. Βασιλειάδης <i>Αθήνα</i>	Χ. Καρβούνης <i>Θεσσαλονίκη</i>	Γ. Παλατιανός <i>Αθήνα</i>	Π. Σκουφάς <i>Αθήνα</i>
B. Βασιλικός <i>Θεσσαλονίκη</i>	K. Καρυδής <i>Αθήνα</i>	Κ. Παπαδόπουλος <i>Θεσσαλονίκη</i>	Ε. Συμπαρούνη <i>Αθήνα</i>
Σ. Βιτάκης <i>Αθήνα</i>	Δ. Κατρίτσης <i>Αθήνα</i>	Κ. Παπανικολάου <i>Αθήνα</i>	Σ. Σταματελόπουλος <i>Αθήνα</i>
E. Βορίδης <i>Αθήνα</i>	A. Κατσίβας <i>Αθήνα</i>	E. Παπαστεφριάδης <i>Αθήνα</i>	Κ. Τεντολούρης <i>Αθήνα</i>
B. Βούδης <i>Αθήνα</i>	A. Κίτσιου <i>Αθήνα</i>	A. Παρασκευαΐδης <i>Αθήνα</i>	Π. Τούτουζας <i>Αθήνα</i>
A. Βραχάτης <i>Αθήνα</i>	Δ. Κόκκινος <i>Αθήνα</i>	I. Παρασκευαΐδης <i>Αθήνα</i>	A. Τρίκας <i>Αθήνα</i>
Γ. Βυσσούλης <i>Αθήνα</i>	A. Κοντόπουλος <i>Θεσσαλονίκη</i>	Φ. Παρθενάκης <i>Ηράκλειο</i>	Φ. Τρυποσκιάδης <i>Λάρισα</i>
I. Γιαλάφος <i>Αθήνα</i>	Γ. Κοχιαδάκης <i>Ηράκλειο</i>	Γ. Παρχαρίδης <i>Θεσσαλονίκη</i>	Γ. Φιλιππάτος <i>Αθήνα</i>
I. Γουδέβενος <i>Ιωάννινα</i>	Δ. Κρεμαστινός <i>Αθήνα</i>	Σ. Παπακός <i>Αθήνα</i>	Σ. Φούσσας <i>Αθήνα</i>
P. Δανιάς <i>Αθήνα</i>	Z. Κυριακίδης <i>Αθήνα</i>	Γ. Παυλίδης <i>Αθήνα</i>	E. Χατζηνικολάου <i>Αλεξανδρούπολη</i>
P. Δηλαβέρης <i>Αθήνα</i>	Θ. Κωλέπτης <i>Ιωάννινα</i>	A. Πιπιλής <i>Αθήνα</i>	Δ. Χατσέρας <i>Αλεξανδρούπολη</i>
M. Ελισάφ <i>Ιωάννινα</i>	I. Λεκάκης <i>Αθήνα</i>	X. Πίτσαβος <i>Αθήνα</i>	
N. Ζακόπουλος <i>Αθήνα</i>	Γ. Λουρίδας <i>Θεσσαλονίκη</i>	A. Πίτσης <i>Θεσσαλονίκη</i>	

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

Πρόεδρος

Δ. ΚΡΕΜΑΣΤΙΝΟΣ

Αντιπρόεδρος

Β. ΠΥΡΓΑΚΗΣ

τ. Πρόεδρος

Χ. ΜΠΟΥΝΤΟΥΛΑΣ

Γραμματέας

Ε. ΤΣΙΑΜΗΣ

Ταμίας

Γ. ΚΑΡΑΤΑΣΑΚΗΣ

Σύμβουλοι

Ι. ΒΛΑΣΕΡΟΣ

Α. ΚΙΤΣΙΟΥ

Γ. ΚΟΧΙΑΔΑΚΗΣ

Γ. ΦΙΛΙΠΠΑΤΟΣ

Εκπρόσωπος

Ειδικευομένων

Ν. ΑΛΕΞΟΠΟΥΛΟΣ

Περιεχόμενα

ΑΡΘΡΟ ΣΥΝΑΞΗΣ

- 235 Ελάπτωση Ομοκυστεΐνης: Η Χρησιμότητά της στην Αθηροσκλήρυνση**
X. Αντωνιάδης, C. Shirodaria X. Στεφανάδης, K.M. Channon

ΕΙΔΙΚΟ ΑΡΘΡΟ

- 239 Κλινική Εμπειρία από 1000 Συνεχόμενες Εξετάσεις Μαγνητικής Τομογραφίας Καρδίας σε ένα Τριτοβάθμιο Ιατρικό Κέντρο Αναφοράς**
B.H. Σουρίδης, E.K. Θεοφιλογιαννάκος, Γ. Θεοφιλογιαννάκος, Γ. Ανωγιαννάκης, Φ. Τσέρτος, Α. Λώρης, I. Ανδρέου, Π.Γ. Δανιάς

Παρουσιάζουμε την εμπειρία μας από τα πρώτα 1000 κλινικά περιστατικά μαγνητικής τομογραφίας καρδίας που διενεργήθηκαν στο κέντρο μας. Στον όγκο των περιστατικών περιλήφθησαν παιδιατρικοί και ενήλικοι ασθενείς, με μία επικράτηση των αρρένων (τα δύο τρίτα των αριθμού των ασθενών). Το φάσμα των ασθενειών ήταν πολύ ευρύ και περιλάμβανε μυοκαρδιοπάθειες, αθηροσκληρυντικές παθήσεις, αγγειακές νόσους, βαλβιδοπάθειες, νοσήματα του περικαρδίου, νεοπλασίες και συγγενείς καδιοπάθειες. Η εμπειρία μας αναδεικνύει τα πεδία όπου η μαγνητική τομογραφία καρδίας έχει καθιερωμένη πλέον αξία και προτείνει πεδία για μελλοντική ανάπτυξη της μεθόδου.

ΚΛΙΝΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ

- 246 Κατάλυση Κολπικών Ταχυκαρδιών με Ρεύμα Ραδιοσυχνότητας μετά από Χειρουργική Διόρθωση Σύμπλοκων Συγγενών Καρδιοπάθειών**
I. Παπαγάννης, Θ. Μαούνης, K. Λάσκαρη, Γ. Θεοδωράκης, S. Ράμπος
- Περιγράφεται η εμπειρία μας στην κατάλυση κολπικών ταχυκαρδιών σε ασθενείς με σύμπλοκες κυρίως καρδιοπάθειες. Τα αποτελέσματα δείχνουν ότι η μέθοδος αυτή έχει σημαντικό ρόλο στη θεραπεία των ασθενών αυτών.

- 258 Κατάλυση Κολπικής Μαρμαρυγής σε Ασθενείς με Καρδιακή Ανεπάρκεια: Αναστροφή της Κολπικής και Κοιλιακής Αναδιαμόρφωσης**
M. Εφραιμίδης, A. Σιδέρης, S. Ξυδωνάς, K.P. Λέτσας, I.P. Αλεξανιάν, Δ. Μανωλάτος, K. Μήχας, Γ. Φιλιππάτος, Φ. Καρδαράς

Η επιτυχής κατάλυση της κολπικής μαρμαρυγής σε ασθενείς με καρδιακή ανεπάρκεια οδηγεί σε αναστροφή της κολπικής και κοιλιακής αναδιαμόρφωσης καθώς και σε στατιστικά σημαντική βελτίωση του κλάσματος εξωθήσεως της αριστερής κοιλίας.

ΑΡΘΡΑ ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗΣ

- 266 Δυναμική Ηχωκαρδιογραφία: Ενδείξεις και Περιορισμοί της Μεθόδου στη Διαχείριση Ασθενών με Στεφανιαία Νόσο**

H. Καραμπίνος, A. Κρανίδης

Η δυναμική ηχωκαρδιογραφία αποτελεί πολύτιμο εργαλείο για τη διαχείριση των ασθενών με στεφανιαία νόσο στην καθημέρια ακλινική πράξη. Είναι μέθοδος εύχρονης, γρήγορης, αξιόπιστης, επαναλήψιμης και κυρίως ασφαλής, όταν εκτελείται βάσει των ενδείξεων και των αντενδείξεων και όταν λαμβάνονται υπόψην οι περιορισμοί της μεθόδου. Η εξέταση βασίζεται στην πρόκληση μυοκαρδιακής ισχαιμίας, διαταράσσοντας την ισορροπία του διπόλου «προσφοράς οξυγόνου- απαγόρευσης» και προκαλώντας την έκλινση του ισχαιμικού καταρράκτη. Η ηχωκαρδιογραφία αντιθέτησης βοηθά στην αύξηση της ακρίβειας της δυναμικής ηχωκαρδιογραφίας, συμβάλλοντας στην καλύτερη απεικόνιση της κοιλότητας της αριστερής κοιλίας και κατά επέκταση των ενδοκαρδιακών ορίων σε περιπτώσεις ασθενών με κακά ακουστικά παράθυρα. Παρόλους τους περιορισμούς, υπάρχουν πολλά ενθαρρυντικά δεδομένα για την χρήση της απεικόνισης της αιμάτωσης του μυοκαρδιακού τοιχώματος (perfusion) στην ακλινική πράξη.

- 279 Χρόνια Ισχαιμική Ανεπάρκεια Μιτροειδούς Βαλβίδας**

N. Μεξίλης, A. Πίτσης, B. Νινιός, Π.Σ. Δάρδας

Η χρόνια ισχαιμική ανεπάρκεια μιτροειδούς (IAM) μπορεί να θεωρηθεί ως επιπλοκή της στεφανιαίας νόσου και είναι μια πάθηση με σαφή ηχωκαρδιογραφικά ευρήματα τα οποία διαφέρουν από αυτά άλλων μορφών ανεπάρκειας της μιτροειδούς. Η κατανόηση της ανατομίας και της παθοφυσιολογίας της νόσου εξελίχτηκε παραλληλα με τις νεότερες ηχωκαρδιογραφικές τεχνικές, οι οποίες επέτρεψαν μία πιο συστηματική ταξινόμηση της πάθησης. Στο παρόν άρθρο επιχειρείται μια καταγραφή και ανάλυση των νεότερων δεδομένων για τη χρόνια IAM, με σκοπό να αποσαφηνιστούν τα αίτια, η παθοφυσιολογία, καθώς και η θεραπεία της νόσου. Παρουσιάζεται επίσης η εμπειρία της ακλινικής μας στην αντιμετώπιση ασθενών με χρόνια IAM.

- 287 Πρέπει να Συνεχίζει η Ατενολόλη να Αποτελεί Θεραπεία Πρώτης Γραμμής για την Ιδιοπαθή Αρτηριακή Υπέρταση;**

A. Καραγιάννης, B. Αθυρος, A. Παπαγεωργίου, K. Τζιόμαλος, M. Ελισάφ

Μετα-ανάλυση, στην οποία συγκρίνεται η ατενολόλη με εικονικό φάρμακο και άλλα αντιυπερτασικά φάρμακα όσον αφορά στην αποτελεσματικότητά τους στην ελάττωση της καρδιαγγειακής και ολικής θνητικότητας και της εμφάνισης αγγειακών εγκεφαλικών επεισοδίων και εμφράγματος του μυοκαρδίου σε ασθενείς ιδιοπαθή αρτηριακή υπέρταση.

ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΥΣΕΣ ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΙΣ

- 300 Κατάλυση Ακατάπαυστης Κολποκοιλιακής Ταχυκαρδίας Επανεισόδου σε Ασθενή με Παραπληρωματικό Δεμάτιο Πλησίου του His (para-Hisian) με την Εφαρμογή Υψηλής Ισχύος Υψίσυχου Ρεύματος.**

A. Κωτσάκης, Π. Μάργος, A. Στεφανίδης, Δ. Κουβαράκος, E. Παπαστεφανάδης

Στην παρούσα ανακοίνωση περιγράφεται η περίπτωση κατάλυσης παραπληρωματικού δεματίου πλησίου του His σε ασθενή με ακατάπαυστη ταχυκαρδία κολποκοιλιακής επανεισόδου, με την εφαρμογή υψηλής ενέργειας υψίσυχου ρεύματος.

- 308 Παροδικά Λποθυμικά Επεισόδια ως Πρωταρχική Εκδήλωση του Συνδρόμου Υποκλοπής Υποκλειδίου Αρτηρίας**

M. Αργυρίου, N. Θεάκος, I. Τούμπουλης, H. Κουερίνης, A. Ρουσάκης, X. Χαρίτος

Η αθηρωματική νόσος των στεφανιαίων αρτηριών μπορεί να συνυπάρχει με αθηρωμάτωση της υποκλείδιας αρτηρίας. Το παρόν περιστατικό αποτελεί την πρώτη περίπτωση που ανακοινώνεται στην ελληνική και διεθνή βιβλιογραφία που ο περιστροφικός ίλιγγος και τα διαλείποντα λιποθυμικά επεισόδια ήταν οι αρχικές και μοναδικές εκδηλώσεις του συνδρόμου υποκλοπής στεφανιαίας-υποκλειδίου-σπονδυλικής αρτηρίας. Περιγράφονται η χειρουργική τεχνική της καρδιοτιδο-υποκλείδιας παράκαμψης και η διαδερμική αγγειοτλαστική της υποκλείδιας αρτηρίας (PTA) με την τοποθέτηση stent και συζητούνται οι ενδείξεις, οι αντενδείξεις, τα άμεσα και τα απώτερα αποτελέσματά τους.

ΓΡΑΜΜΑ ΤΟΥ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΗΣ ΕΚΕ

- 313 Από το Preconditioning στο Postconditioning στην Κλινική Πράξη**

Δ.Τ. Κρεμαστινός

ΓΡΑΜΜΑ ΤΟΥ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗ ΣΥΝΤΑΞΗΣ

- 315 Περιβάλλον και Καρδιά**

X.I. Στεφανάδης